

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาในระดับชั้นต่างๆของ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าที่มีต่อผู้ปฏิบัติงานในระดับชั้นต่างๆ ดังนั้น ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือผู้บังคับบัญชาในระดับชั้นต่างๆและผู้ปฏิบัติงานในระดับชั้นต่างๆจำนวน 5,031 นาย ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (ชานินทร์ ศิลปจารุ;2549) ดังนั้นจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 นาย

1.1 ประชากร (Population)

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บังคับบัญชาในระดับชั้นต่างๆและผู้ปฏิบัติงานในระดับชั้นต่างๆจำนวน 5,031 นาย

1.2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size)

ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างประชากรตามความน่าจะเป็น โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (ชานินทร์ ศิลปจารุ; 2549) ดังนั้นจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 นาย

1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เนื่องจากขนาดของกลุ่มประชากรมีความแตกต่างกัน โดยใช้การสุ่มหลายแบบร่วมกัน คือ

1.แบ่งเป็นกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มประชากรทั้งหมด ออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

1) กลุ่มผู้บังคับบัญชา มีจำนวนประชากร 2,672 นาย

2) กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีจำนวนประชากร 2,359 นาย

2.แบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดย

1) แบ่งกลุ่มผู้บังคับบัญชาออกเป็น 3 ระดับคือ

(1) ผู้บังคับบัญชาในระดับต้น คือ ข้าราชการที่มีระดับชั้นยศ ส.ต. – จ.ส.อ.

มีจำนวนประชากร 870 นาย

- (2) ผู้บังคับบัญชาในระดับกลาง คือ ข้าราชการที่มีระดับชั้นยศ ร.ต. – ร.อ.
มีจำนวนประชากร 779 นาย
- (3) ผู้บังคับบัญชาในระดับสูง คือ ข้าราชการที่มีระดับชั้นยศ พ.ต. ขึ้นไป
มีจำนวนประชากร 1,023 นาย
- 2) แบ่งกลุ่มผู้ปฏิบัติงานออกเป็น 3 ระดับคือ
- (1) ลูกจ้างประจำ มีจำนวนประชากร 741 นาย
- (2) ลูกจ้างชั่วคราว มีจำนวนประชากร 619 นาย
- (3) อาสาสมัคร มีจำนวนประชากร 999 นาย

ในแต่ละระดับของชั้นภูมิจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตร

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในชั้นภูมิ} = \frac{\text{จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในชั้นภูมิ}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ชั้นยศ ส.ต. – จ.ส.อ.	870	63
ชั้นยศ ร.ต. – ร.อ.	779	56
ชั้นยศ พ.ต. ขึ้นไป	1,023	73
ลูกจ้างประจำ	741	53
ลูกจ้างชั่วคราว	619	44
อาสาสมัคร	999	72
รวมทั้งหมด	5,031	361

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งสร้างจากแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัย และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยจัดเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพการสมรส อายุ อาชีพ/ตำแหน่ง/ชั้นยศ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ รูปแบบของภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บังคับบัญชาในระดับชั้นต่างๆ ของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยลักษณะของแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย

3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นในระดับ ไม่แน่ใจ

2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นในระดับ ไม่เห็นด้วย

1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นในระดับ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งหมด สามารถคำนวณโดยใช้ความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนด และแปลความหมายของระดับความคิดเห็นตามระดับคะแนน ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ 1.0 -1.8 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนตั้งแต่ 1.81- 2.6 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ไม่เห็นด้วย

คะแนนตั้งแต่ 2.61 – 3.4 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ ไม่แน่ใจ

คะแนนตั้งแต่ 3.41 – 4.2 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย

คะแนนตั้งแต่ 4.21 – 5.0 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของการบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชา ในระดับชั้นต่างๆ โดยลักษณะของแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดแบบ Rating Scale 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง และ มาก

เกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นในระดับ มาก
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นในระดับ ปานกลาง
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นในระดับ น้อย

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งหมด สามารถคำนวณโดยใช้ความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{3-1}{3} = 0.67$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนด และแปลความหมายของระดับความคิดเห็นตามระดับคะแนน ดังนี้

- คะแนนตั้งแต่ 1.00 - 1.67 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับ น้อย
- คะแนนตั้งแต่ 1.68 - 2.34 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับ ปานกลาง
- คะแนนตั้งแต่ 2.35 - 3.00 หมายถึง มีประสิทธิภาพในระดับ มาก

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อเสนอแนะและ ปัญหาต่างๆ ที่ต้องการจะเสนอแนะเพิ่มเติมซึ่งไม่ปรากฏในแบบสอบถาม

การหาความเที่ยงตรง (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

ความเที่ยงตรงของเนื้อหา สามารถทำได้โดยใช้วิธีหาค่า IOC โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา และนำมาพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง ตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากการนำ

แบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมข้อความ ให้มีความเหมาะสมด้านภาษา ความชัดเจนของเนื้อหา และการเรียงลำดับของข้อความ จึงสามารถนำเครื่องมือไปใช้ทดสอบ ได้

ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาสำหรับแบบสอบถามเรื่องรูปแบบภาวะผู้นำได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 และค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาสำหรับแบบประเมินประสิทธิผลของการบังคับบัญชาได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.88

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สามารถหาได้โดย นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มทดสอบ จำนวน 30 นาย จากนั้น นำแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach และทำการตัดข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับแบบสอบถามออก และนำไปวิเคราะห์ค่าความเที่ยงอีกครั้ง โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.752

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำหนังสือชี้แจงและขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เพื่อเสนอต่อ ผู้บริหารระดับสูงของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.2 ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงการวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ ระยะเวลา แผนการดำเนินการ กับผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประสานขอความร่วมมือกับส่วนงานต่างๆ

3.3 แจกแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้คำนวณไว้ ไปตามบก.กองต่างๆ ของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยกำหนดวัน เวลาในการเก็บคืนแบบสอบถาม

3.4 เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจาก บก.กองต่างๆของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยสถิติที่ใช้มีดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้บรรยายลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ที่ทำการศึกษา เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปร เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test , F-test , ANOVA และ multiple regression